

PRÁŽSKÉMU ARCIBISKUPOVI
NAŠEMU, METROPOLITOVÍ, KARDI-
NALU SVATÉ VŠEOBECNÉ CÍRKVE.

Dru. JOSEFU BERANOVÍ

Na stupních za katedrou kněžského
semináře v Praze, jako
profesor a rektor, učil jste kandidáty
bohoslovných věd
principům víry a zásadám podle těchto
principů žít a
pracovat na Vinohr. Páně.
V koncentračních táborech a vězenských
chátcích
o kus chleba a občanské pokřivené
dříví jste se
a strádal jako rovný s rovným.
Měli jsme radost, když jste zasedl pak
na stolec
svatého Vojtěcha ve velechrámu sva-
tého Víta.
Bylo nám úzko, když Vás
hlukem a křikem z této svatyně
provázeli.
Zdálo se mnohým, že modlitby dru-
hých nemohou touto
vrávou proniknouti rzhůru, že zůstala
jenom bezradně
když Vás odvlekl z Vašeho sídla ne-
námo kam.
Pak po ta dlouhá léta mlčení a ticha
stal jste se
oporou slabým, porážčením malomys-
lným, nadějí nešťastným.
Stal jste se vůdcem, když sládo
osamělo.
Stýsalo přece Váš němý hlas.
Proto tím více se radujeme dnes a
prosíme Boha,
aby Vám dorolil a dopřál v kardinál-
ském rouchu
zapřít ve Vašem Velechrámu na
hradě pražském
společně s celou církví a celým
národem
radostně a slavně: "Bože, chraďme
Tebe".
Přejeme Vám to z plna srdce.
Víme, že si to zasloužíte.
Až ta chvíle přijde, budeme zpívat i s
Vámi.

POLSKÁ VLÁDA PLATÍ ZA ZABAVENÝ MAJETEK

S nečekaným štěstím zahájil rok 1965
Michal Osika v Clevelandu.
Michal Osika je jedenapadesátiletý
invalida. Bydlí v jednom pokojíčku na
clevelandské Broadway a žije z inva-
lidního důchodu. Narodil se v Clevelan-
du, ale jako osmiletý hoch se s rodiči
vrátil do ještě vlasti—do Polska. Za
nacistické okupace měl štěstí a podařilo
se mu krkolomnou cestou z Polska up-
rehnout a vrátit se do Spojených států.
do rodného Clevelandu. Jeho rodná
byla doma, v Polsku, dosti zámožná.
Samozřejmě, že komunisté jí zabavili
všechno jmění a majetek, jakmile se
dostal po roce 1945 k moci.
Skoro přesně na Nový rok dostal
Michal Osika radostnou zprávu. Náš
český Karel Vaník, federální poslanec,
který se obětavě stará o všechny emi-
granty a o náhrady škod od komunistů,
oznámil Osikovi, že do třiceti dnů dostane
vyplaceno na 160,000 dolarů od
polské vlády jako náhradu škody za
zabavený majetek v Polsku. Respektive
to dostane z Ameriky—ale za souhlasu
polské vlády—z tak zvaných polských
zanrlých fondů ve Spojených státech.
Poslanec Vaník současně Osikovi ozná-
mil, že podle federálního zákona nebu-
de muset z této částky platit daně,
takže mu zůstane celých 160,000
dolarů.

Z TORONTA

Od 8. do 13. února vystupuje v
divadle O' Keefe sl. Judy Garland
která hrála m. j. ve filmech Wi-
zard of Oz, Star is Born a Judge-
ment at Nueremberg.

Mezinárodní ústav, 709 College
St., označil neděli 7. února za
"Chorvatský den". Mezi úředníce
mi ústavu jsou nyní dvě naše kra-
janky.

ZMĚNILI SE? NIČÍ SE DEMOKRACIE SAMA?

(Pokračování v serii několika článků)

- jwf -

V Mnichově existuje "Pracov-
ní kruh sudetoněmeckých studen-
tů", znám pod zkratkou "ASST",
který pořádá přednáškové podní-
ky, jež atmosférou a uspořádáním
připomínají někdejší schůze na-
cistů. Jestliže nacisté měli své od-
dily SA a SS - Schutzstaffel -
zminěný ASST má svůj "Saal-
schutz".

V přednáškové schůzi konané
1. července m. r. v přednáškové
síní mnichovské university před-
nášel jakýsi Kurt Ziesel na thema
"Ničí se demokracie sama"?
Přednášce předcházela agitace v
níž byli zvláště vychvalováni pro-
slulí nacisté Oberländer a Maunz
a na přednášku přišlo na 500 stu-
dentů. Zieselova přednáška byla
dvouhodinovým útokem na někte-
ré osoby veřejného života žáda-
jících důslednou očistu od nacistů.
Když Ziesel mluvil hanlivě o bý-
valém prezidentu Heussovi, ozval
se výkřik "Ein Glueck dass dieser
Hund verreckt ist" - štěstí, že ten
pes pošel - který byl zřejmě při-
praven pořadatelstvem přednáš-
ky, aby uvedl posluchače do
"správné nálady". Jeden z přísluš-

ných studentů žádal o diskusi po
přednášce zvoláním "demokracie
je diskuse" a byl za to ihned při-
slušníkem "Saalschutzu" sražen k
zemi a zbit. Jedině včasný zákrok
přivolané policie zabránil "Saal-
chutzu" další provádění "pořá-
dkové služby".

(Dozvukem podniku byla žalo-
ba, kterou podal syn zesnulého
prezidenta na studenta, který
měl takovou radost z toho, že pre-
sident již nežije. Přeličení se ko-
nalo v listopadu 1964 a student
byl odsouzen k peněžní pokutě
400 marek).

Na pováženou je skutečnost, že
velká přednášková síň mnichov-
ské university byla sudetským
studentům vůbec propůjčena. Pro
půjčování síně je v pravomoci
úřadu "Muenchner Studenten-
werk", který podléhá přímo
bavorskému ministerstvu os-
věty (Bayrisches Kulturministe-
rium). Sál nebyl nikdy v minulost
i propůjčen pro politickou či-
nost studentů.

Proč ta výjimka pro sudetoně-
mecké studenty?

100 LET SOKOLA

VELKÉ OSLAVY DOVRŠENÍ PRVNÍHO STOLETÍ SOKOL-
SKÉ ČINNOSTI VE SPOJENÝCH STÁTECH, VE WASHING-
TONU VE DNECH 13. - 15. ÚNORA 1965. -- OSLAV SE
ZÚČASTNÍ AKTIVNĚ VŠECHNY SOKOLSKÉ ORGANISACE
V SEVERNÍ AMERICE. --- OSLAVY BUDOU ZAHÁJENY V
SOBOTU DNE 13. ÚNORA TĚLOCVIČNOU AKADEMIÍ, V
NEDĚLI DNE 14. ÚNORA BUDE SLAVNOSTNÍ BANKET A
V PONDĚLÍ, DNE 15. ÚNORA BUDE SLAVNOSTNĚ DÁNA
DO OBĚHU ZVLÁŠTNÍ PAMĚTNÍ ZNÁMKA SPRÁVOU
POŠT USA.

Slavné dny oslav výročí zalo-
žení první sokolské jednoty ve
Spojených státech budou zaháje-
ny v hlavním městě U. S. A. ve
Washingtonu, kam se sjedou zá-
stupci všech sokolských organisa-
cí v sobotu dne 13. února.

První den oslav bude zahájen
prohlídkou památek hlavního m-
sta a Bílého domu. V sobotu večer
se bude konat tělocvičná akademie
na níž cvičenci a cvičenky mnoha
sokolských jednot předvedou u-
kázky sokolského tělocvičnicku. Kro-
mě Sokolstva československého,
vystoupí také Sokolstvo polské.
V neděli dne 14. února vzdá Sokol
stvo počtu hrobu neznámého vo-
jína a u hrobu presidenta J. F. Ke-
nnedyho. V neděli večer se bude
konat slavnostní banket jehož se
zúčastní velký počet představitel-
ů amerického veřejného života.
Přiděnní zahajovací oslavy sokol-
ského století v USA budou zakon-
čeny v pondělí, 15. února, ve sprá-
vní budově pošt Spojených států,
kdy americký ministr pošt John
A. Gronouski, předá shromáždě-
ným zástupcům Sokolstva první
výstísky zvláštní sokolské pošto-
vní známky. V rámci oslav bude
rovněž vydán obsáhlý památník,
který bude obsahovat m. j., ději-
ny všech sokolských organizací
ve Spojených státech. Oslavy ve
Washingtonu budou důstojným a
mohutným zahájením druhého
století Sokolstva ve Spojených
státech.

ABY LID NEMUSEL STAVĚT BARIKÁDY

Země, která nemůže, nebo ne-
chce odstranit to, co jí trápí, uleh-
čuje si aspoň tím, že dělá vtípy.
Smutné vtípy, jak ukazuje náš
titulek, který je očitován z jedno-
ho posledního pražského výtvaru:
"Proč se všechny dlážděné uli-
ce v Praze zalévají asfaltem?" -
"Aby lid nemusel stavět bari-
kády". -

VÝROKY

Fritz Erler (a leiding member
of the German Social Democra-
tic Party):

"The Soviet conception of
co - existence is dynamic. It si-
gnifies not only competition, but
struggle, in all areas except the
military. Its declared objective
is that all peoples should have
the chance to convince them-
selves of the superiority of the So-
viet way of life, excepting, howe-
ver, that those under the Soviet
order shall not have the freedom
to choose the non - Communist
way of life. The status quo is in
Soviet eyes a dynamic order: Eve-
ry man must have the chance to
become Communist. But no man
may have the opportunity to cea-
se being one...."

"Kommunismus - ze své vlastní volby je nejčistším
žijícím nepřitelem svobody."

Ferdinand Peroutka: Demokratický Manifest.

Václav Majer:

K PEROUTKOVĚ SEDMDESÁTCE

Když jsem před nějakými čtyřiceti léty dostal tu a tam, do rukou
politický týdeník "Přítomnost" který mi půjčoval k přečtení mladý
pokrokový učitel v době, kdy jsem byl havířem v uhelném dole v
Kroucově, netušil jsem, že se jednou s redaktorem "Přítomnosti"
seznámím a osobně spřátelím. Tím spíše jsem ovšem netušil, že
jednou, po mnoha a mnoha převratných letech a daleko od domova
a v politickém exilu, budu psát článek k jeho sedmdesátce.

Ferdinand Peroutka, největší československý novinář naší doby
narozený v Praze 6. února 1895, překročil v těchto dnech nejenom
sedmdesát let svého života, ale i půl století práce novinářské a spi-
sovatelské i činnosti politické. Opakuji: i činnosti politické, neboť
i když Peroutka - pokud vím nikdy nebyl příslušníkem politické
strany, je i přesto znamenitým demokratickým politikem a nadto
nyní v exilu i skvělým propagandistou svobody.

Týden co týden, po dlouhou řadu exilových let, píše rozhlasové
projevy k domovu. Některé jsem poslouchal a mnohé četl. Každý z
nich je epistolou demokracie. Myslím, že doma nebude nikdy zapo-
menut prvý Peroutkův projev k ujářmenému domovu, který učinil
brzy po komunistickém puči z rozhlasové stanice BBC v Londýně.
Tehdy, mezi jiným pravil:

"A je další důvod, proč stojím na tomto místě s pohnutím.
Po těchto schodech chodil, v této místnosti seděl a odtud mlu-
vil Jan Masaryk. Odtud bojoval slovem proti cizím usur-
pátorům, kteří tenkrát vyadli v naší zemi. Vrátil se domů a
vše se brzy tak osklivě vyvinulo, že jednoho dne Jan Ma-
saryk shledal, že nemůže jinak vyjádřit své skutečné smýšlení,
než tím, že světu ukáže svou mrtvolu."

Bylo proto jenom logické, že když v den prvního máje roku 1951
předseda Výboru svobodné Evropy, pan Charles D. Jackson, předával
československému demokratickému exilu novou vysílací stanici v
Mnichově, předal ji do rukou Ferdinanda Peroutky se slovy: "Tato
stanice je nyní vaší stanicí - víme, že je v dobrých rukou". - Byla to
šťastná volba.

"Snad ještě nikdy nedal národ národu takový dar" - byla první
věta Peroutkovy odpovědi americkým přátelům. A domovu teh-
dy Peroutka řekl:

"Chodíte mezi obrazy Stalina a Gotwalda, ale nedbáte jich a
nesete v sobě obraz Masarykův. On kdysi vyslovil naši hlavní
národní potřebu:
Otázka československá, řekl, musí se stát otázkou světovou.
Tím myslím, že máme myslet lidsky a demokraticky, že máme
svou národní věc postavit do souvislosti se světovou kulturou
a světovým pokrokem lidstostí...
Vy sami, ne my tady, rozhodnete, jak uspořádat věci v našem
domově, až bude jenom zlou vzpomínkou vše to, co se dnes
děje. Není na nás, abychom vám radili, co máte dělat. Vaše je
riziko - a proto vám patří rozhodnutí..."

Tak již tehdy, v květnu 1951, formuloval a vyslovil Ferdinand
Peroutka politický a ideový program československého demokra-
tického exilu a ujářmeného domova, v boji za národní svobodu.

Demokratický Manifest, z něhož v úvodu cituji větu, která la-
pidárně vyjadřuje Peroutkův názor na komunismus, je netoliko
vyvrcholením Peroutkova literárního díla, ale i duchovní manifest
demokratů a politických myslitelů.

Osobně jsem se s Peroutkou sešel až po druhé světové válce.
Před tím jsem ho znal z jeho novinářských článků a hlavně ovšem
z jeho monumentálního díla "Budování státu", jehož čtvrtý a pos-
lední díl vyšel již v roce 1936. Peroutka v něm zachycuje, kome-
ntuje a kriticky, bez legendárního nánosu nekritického obdivu, ana-
lyzuje historické události a politické dění prvních tří let, kdy nová
republika hledala v chaosu poválečného vření a zmatku svou
vlastní demokratickou cestu: politickou, hospodářskou i sociální.

Je to rovněž obdivuhodné dílo, jehož hodnota historická i poli-
tická a také národní, se odstupem času ještě zvětšila. Již tehdy
Peroutka viděl a zaznamenal, že československé svobodě hrozí
bolševismus, iredenta a separatismus a že československou demok-
racii oslabuje přebujelost a neukázněnost politického stranicetví.

Nedávno jsem měl v ruce knížku Karla Čapka: Hovory s T. G.
Masarykem. Je to nové souborné vydání, které bylo vydáno v roce
1947 společně nakladatelstvím Fr. Borový a nakladatelstvím "Čin".
Je v něm několik obrazových příloh, také milý obrázek T. G. Ma-
saryka ve společnosti pátečníků v zahradě v Lánech v květnu
1926 a mezi účastníky je také mladistvý a usměvavý Ferdinand
Peroutka. Tehdy bylo Peroutkovi 31 roků a nyní překročil sedm-
desátku. Ale je to týž Peroutka - žák Masarykův.

ZVLÁŠTNÍ FOND POMÁHÁ RUMUNSKU

František Turek.

Před několika dny kritisoval sovětský delegát ve správě radě Zvláštního fondu Spojených národů personální i vydávací politiku tohoto významného tělesa světové organizace jako stranickou a nadřazenou západu. Nyní Zvláštní fond oznámil, že poskytuje Rumunsku finanční i odbornou pomoc pro stavbu zavodňovací sítě v rumunské části dunajské kotliny. Rumunsko ovšem není jediný případ, který vyvolává překroucenou kritiku sovětského delegáta. Světová organizace na tomto úseku působnosti je činná v Nigerii, ve Spojené arabské republice, v Chile, Sudanu, Costa Rice, Burmě, Kolumbii, Malajsi, na Tajvanu a ba i v Polsku.

Mezinárodní činnost si lze srovnat představit. Pokud si ovšem sovětský delegát stěžuje, že z 1523 odborníků, které Zvláštní fond zaměstnává, jenom 17 pochází ze Sovětského svazu a žádný z ostatních komunistických států, má pravdu. Je taký pravda, že 6 západních států dostává 82 procenta celkového počtu zakázek a 9 států svobodného světa dodává 90 procent vědecké a technické výzbroje, kterou fond objednává. To ovšem nezpusobuje nějaká stranická zaujatost fondu, nýbrž skutečnost, že země, které se ucházejí o pomoc fondu, mají právo výběru - jak personálu, tak po úředních dodávkách přístrojů a zařízení. Dávají-li přednost lidem a dodávkám ze západu, mají k tomu své dobré důvody. Je to především otázka jazykových schopností. Rusové zpravidla neloví jinak než rusky, zatím co v západních zemích se ruštině nerozumí a angličtina či francouzština je mnohem rozšířenější. Dodávám ze západu dávají zájmové země přednost z několika důvodů, z nichž jedním je dochvilnost - sovětské přístroje přecasto nedocházejí zavlás a je značně obtížné získat pro ně náhradní součástky jiným politickým důvodem je skutečnost, že Sovětský svaz s personálem a zařízeními současně dodává - několi o to není žádán - i komunismus, kdežto západní státy posílají jen odborníky a stroje a nikoli ideologii. Projekty, které Zvláštní fond v zájmových zemích buduje, jsou často zkušební povahy a podle jednoho zařízení se pak staví četné další. Z těchto důvodů zůstává sovětský příspěvek na Zvláštní fond, vyplácený v rublech, nevyužit. A z týchž důvodů příspěvky západních zemí, vyplácené v tvrdých a snadno směnitelných valutách, jsou do poslední mince vyčerpány. Ostatně je v této záležitosti nejvýmluvnější mlčení, kterým sovětskou kritiku přijaly vývojové země, tedy samí zakazníci Zvláštního fondu Spojených národů.

Posláním zvláštního fondu je především průzkum podmínek pro uskutečnění velkých plánů, které chtějí jednotlivé státy podnikat. Na žádost těchto vládních odborníků fondu, často ve spolupráci s jinými orgány Spojených národů - jako na příklad zemědělské organizace FAO nebo světové zdravotnické organizace - provádějí uskutečnitelnost projektu a vyzkoumají, zda jsou dány technické předpoklady. V Rumunském případě, které chce rozšířit zavodňovací síť, to znamená, že než se zřídí první dvě zkušební stanice, odborníci zvláštního fondu provedou průzkum půdy, vyšetří hydrologické podmínky, prostudují zemědělskou a hospodářskou stránku problému a teprve pak podle výsledku celkového průzkumu se zřídí nedaleko Bukurešti dvě zkušební stanice podle technických a hospodářských směrnic stanovených odborníky zvláštního fondu. Ale ani pak se činnost expertů neskončí. Ještě budou nějaký čas sledovat chod obou zkušebních stanic jak po technické, tak národohospodářské stránce a teprve po těchto praktických zkušenostech na místě doporučí, jak by se měl další program rozšířit na celou oblast, kterou hodlá Rumunsko zavlažovat.

Zvláštní fond, zřízený v roce 1959, provedl doposud 421 předběžných průzkumných studií ve 130 státech či oblastech s nízkým příjmem obyvatelstva. Tyto studie vedly k 33 projektům, které jsou již plané v chodu. Padesát prostudovaných projektů je v konečné fázi výstavby. Některé projekty jsou dalekosáhlého významu, jako na příklad přehrada na řece Niger, která bude základním pilířem osídlení plánu státu Nigerie. Zvláštní fond prostudoval podmínky plánu, který umožní Egyptu rozšířit užiték zemědělské plochy v příštím desetiletí o čtyři sta tisíc hektarů. Odborný průzkum expertu fondu umožnil výnosnější využití lesního bohatství v Chile a v Mexiku, zinkových a olověných dolů v Burmě, dále základ pro lehký průmysl v Malajsi.

Tento Zvláštní fond Spojených národů je největší naděje, kterou mají nejpočetnější členové světové organizace, mladé nevyvinuté státy. Fond jim pomáhá odhalovat zdroje jejich hospodářských možností, upravní jim cestu k finančním pramenům, získává a vychovává pro ně odborníky technické i správní. S novými hospodářskými možnostmi se přirozeně zvedá i příjmová hladina a životní úroveň obyvatelstva. A to je cíl, o který se Spojené národy prostřednictvím zvláštního fondu snaží. Zvyšší národní příjem vývojových zemí do roku 1970 aspoň o pět procent ročně. Jestliže se to podaří, asi dvacet států se povznese roku 1970 z kategorie chudých států do vyšší třídy států se slušnou životní úrovní. Bude to zisk nejen pro ně, nýbrž pro celý svět, protože jejich příklad přiměje i další chudé země, aby se daly podobnou cestou.

III. VEDECKÝ SJEZD SVŮ DUBEN 1966, NEW YORK

Výbor a předsednictvo Československé společnosti pro vědy a umění se sešlo v úterý dne 29. prosince 1964 v hotelu Sheraton Atlantic v New Yorku, aby za předsednictví prof. Dr. René Welika, předsedy Společnosti, vyslechlo zprávy generálního tajemníka a ostatních funkcionářů, aby projednalo běžné věci a zejména, aby rozhodlo o dvou významných událostech, jež tvoří život celé organizace: valné shromáždění v roce 1965 a III. vědecký sjezd.

Kdežto valné shromáždění je spíše orgán správní, vědecký sjezd je vrcholný bod činnosti SVU a hlavní prostředek k dosažení cílů. Na návrh generálního tajemníka, prof. Dr. Rudolfa Šturma bylo přijato Chicago jako nejvhodnější místo pro letošní valné shromáždění a jeho datum bylo určeno na konec září t. r.

Po delší rozpravě, ve které byla zvážena veškerá "pro a proti", vedení přijalo další návrh Dr. Šturma stran III. vědeckého sjezdu. Bude se konat v New Yorku na Kolumbijské universitě stejně jako druhý sjezd, a to o Velikonoční r. 1966. Zahájení bylo stanoveno na pátek, 8. dubna 1966. Rozhodnutí se stalo po zralé úvaze: Kolumbijská universita poskytla neobyčejné pohostinství loňského září; oblast New Yorku soustřeďuje značný počet členstva; vzdálenost vyhovuje členům z Kanady; ubytování je jednodušší; velikonocní doba uspokojuje členy v povoláních učitelů; stav silnic je bezpečnější než v lednu, o kteroužto dobu se zpoždění přimlouvali někteří z členů výboru. Datum sjezdu je zároveň výročním založením Karlovy university a lze očekávat, že část historických referátů bude vyhrazena tomuto jubileu.

Bylo potěšující, že schůze nezůstala omezena jen na české členy; bylo však shodně vysloveno očekávání, že účast slovenských členů Společnosti, zejména na činnosti literární a vědecké, bude v příštím roce vzestupná. Dokladem zájmu byla i účast nečlenů výboru, kteří se zúčastní schůze jako hosté. Dr. Miloš Šebor.

RÝMA HLAVY STÁTU

Onemocnění - i velmi významná osobnost, jsou všechny řískové kanceláře v pohotovosti. Nejčipnější býva známá J.P.P. - jedna paní povídala. Věší lékařské buketiny, rojí pověsti a dohady. Také nyní ve Washingtonu.

Jedete, paní, do nemocnice, máte-li rýmu? Dáte se, pane, odvézt do nemocnice o třetí hodině večerní, bolí-li Vás v krku? A poslal by Vás tam v noci pro nachlazení? Váš lékař i kdybyste se jmenoval Johnson?

I když Mr. Johnson prodělal v r. 1955 vážný srdeční záchvat poslal by osobní lékař o 3 hodině večerní do nemocnice z důvodu, který Bílý Dům nazval nyní "obyčejnou rýmou".

Je myslitelné, že by si prezident neuvědomil jakou reakci ve veřejném mínění vyvolá takový náhlý odjezd do nemocnice?

Že by si prezident chtěl jen odpočinout? Což by nemohl v Bílém Domě, který je dleem vybačen jako moderní nemocnice?

Že by byl hypochondr a byl pro padl strachu? Když je známo, že od záchvatu v r. 1955 vždy tvrdil, že má zdraví skálopevné?

Zvědaví novináři neustále od jediného neoficiálního lékaře, že by oficiální odůvodnění rýmou bylo pro noční odjezd do nemocnice postačitelé.

A tak, má-li být přijato, že prezident má-li být velkou rýmou, je prý potřebí si vymyslet pohádku. Jeden novinář se o to pokusil a jednu stvořil.

"Manžel kýchá a kašle. Manželka, která jako všechny manželky ví, že muži při nřikání na rýmu zpravidla přehání, chladně radí aspirin.

Muž si posteskne, že jeho zdraví manželku uezajímá. Ta mlčí. Muž nařká a hubuje. Žena povzdychne, pozvedne oči ke stropu, opouští místnost a odjede na venkov.

Muž se cítí opuštěn. Třpí, že nemá v rodině porozumění, nepoživá dostatečné účty, jako by si to nezasloužil, aby byl trochu hýčkan i když jde jen o rýmu. Najednou má ideální nápad. Jestliže nemá politování od své rodiny, tož ji ukáže, že může mít účast celonárodní. Vstane o 3 hodině ranní, nikomu ani slůvka, sám si objedná ambulanci a dá se odvézt do nemocnice. Manželka reakce nenechá na sebe čekat: jestliže manžel ulehl pro rýmu, ona ulehne také, protože je též nachlazená.

Ale nemocný, když ztratil monopol rýmy se hned cítí téměř uzdraven. Kašle méně a říká, že brzy opouští nemocnici. Konec ka-pitoly".

Jestliže by někdo myslil, že ten to výmysl je nesmysl, pak by snad zbylo věřit, že při postižení rýmou se odjíždí o třetí hodině ranní do nemocnice. J.A.

JOHNSON O ZBROJENÍ

Nedávný návrh, který prezident Johnson poslal kongresu, obsahuje tuto pasáž: "V naší době - stejné jako ve všech dobách - je ostražitost cenou, kterou musíme platit za svobodu. Jsme dnes silným národem, ostražitým a v pohotovosti a odhodlaní bránit svou svobodu i svobodu těch, kdo stojí s námi. Ale jako národ, který stále dává pozor na každé nebezpečí, musíme stále dávat pozor i na každou příležitost, jak podpořit naše na zajištění míru".

S těmito slovy poslal prezident Johnson kongresu návrh na rozšíření vládního úřadu pro kontrolu zbrojení a odzbrojení. Spojené státy byly první zemí na světě, která - před čtyřmi roky - zřídila nový orgán vlády specialisovaný na otázky odzbrojení. Na první rok své činnosti dostal tento vládní úřad dva miliony dolarů. V letošním roce má rozpočet devět milionů dolarů. Johnson nyní navrhl kongresu, aby přidělil úřadu fondy na příští čtyři roky a to celkem 55 milionů dolarů. Účelem tohoto návrhu, prohlásil Johnson, je zajistit, že Spojené státy zůstanou v čele úsilí o světový mír".

Americký vládní úřad pro odzbrojení má v jádře tři úkoly. Prvním je připravovat a propracovávat pro prezidenta odzbrojovací

KOMUNISTICKÉ STRANY V JIŽNÍ AMERICE

Pavel Berka.

A zemích Latinské Ameriky dochází v poslední době k zvlášť paradoxnímu vývoji. Komunistické hnutí postupně ztrácí pudu pod nohami a stěpí se na frakce, které valnou část své politické energie vyplývají na vzájemném soupeření. Přitom však navenek jakási roste jejich bojovnost, zejména pokud jde o nové formy podvratné činnosti. Ta se v posledních měsících tak zesílila, že o situaci rokovala minulý týden Meziamerická bezpečnostní komise.

Její závěr byl celkem jednoznačný. Konstatovalo se, že vývoj má své kořeny především v roztržce mezi Sovětským svazem a Čínou, v krizi, která se promítla také do poměru v komunistických stranách Latinské Ameriky a odráží se v osobních konfliktech jejich vedení.

Tento poznatek je bohatě ilustrován politickými událostmi posledních let. Komunisté - a zejména stoupenci castroismu utrpěli drtivou porážku ve Venezuele, když se pokoušeli terorem přerušit presidentské volby koncem roku 1963. O několik měsíců později byla krajní levice doslova likvidována v Brazílii, když armáda v dubnu 1964 sesadila presidenta Goularta, převzala moc a vyvezla nebo zajistila většinu komunistických vůdců. A v září minulého roku vzaly za své sny čilských komunistů, kteří doufali, že vyhrají presidentské volby a pokojně cestou se zmocní vlády. Veslo naopak převzali křesťanští demokraté.

Tyto porážky a politické ztráty nejsou zdaleka jediné, které krajní levice v Latinské Americe utrpěla. Jsou však klasickým projevem hlubokého rozporu, který existuje v komunistickém hnutí, pokud jde o strategii a taktiku politického postupu. Většina vůdců komunistických stran Latinské Ameriky v minulosti bezvýhradně podporovala, možno říci opatrnou politiku, kterou formuloval Chruščov jako jednotný postup široké národní fronty, tedy spojení všech pokrokových sil země. A když se jeho roztržka s čínskými

návrhy a analysovat a zhodnotit návrhy jiných. Druhým hlavním úkolem úřadu je výzkum a rozvoj opatření i technických prostředků pro kontrolu toho, jak se dodržují odzbrojovací dohody existující i budoucí; jde tu na příklad o přístroje, které by zachytily zakázané a tajné prováděné pokusy s jadernými zbraňemi. A třetím úkolem je studovat jak by se větší odzbrojovací kroky projeví hospodářsky - například v tom, že by zaměstnanci zbrojovek ztratili práci - a navrhnout příslušná opatření.

President Johnson připomněl ve svém návrhu kongresu úspěchy, kterých bylo již v oblasti odzbrojování dosaženo. Je to zejména dohoda o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi, ku které přistoupilo již více než sto zemí. Dále zřízení přímé spojovací linky mezi Washingtonem a Moskvou. Dále resoluce Spojených národů proti umístování zbraní v nadzemském prostoru. A omezení výroby štěpného materiálu pro jaderné náložky. Ve všech těchto opatřeních hrály Spojené státy iniciativní a významnou úlohu. A stejné tak v dalších návrzích a projektech, na které Sovětský svaz zatím ještě nepřistoupil. Tu jde na příklad o dohodu, kterou by se zamezilo nebo alespoň zabrzdlilo rozšiřování jaderných zbraní do dalších zemí; o zastavení výroby nových bombardovacích letadel a balistických střel, o zřízení pozorovacích a kontrolních stanic v přístavech a jiných komunikačních střediscích a o prohloubení dohody o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi.

President Johnson má zřejmě v úmyslu intenzivně pokračovat v úsilí o mezinárodní odzbrojení. Ve zmíněném návrhu také zdůraznil - citujeme - "odhodlání nynější generace Američanů nepovolit v úsilí o zajištění míru pro sebe i všechno lidstvo".

komunisty, kteří za jedinou správnou cestu pokládají revoluci, stala předmětem veřejné debaty, byly to zejména latinsko - američtí soudruzi, kteří vehementně obhajovali Chruščova na mezinárodním fóru.

Politické prohry, které postihly komunisty ve Venezuele, Brazílii, Chile a jinde, dodaly ovšem čínsky zaměřeným soudruhům nový argument. Prakticky se to projevílo v rozštěpení vrcholných orgánů komunistických stran, k němuž došlo téměř ve všech zemích Latinské Ameriky. Počalo se tvrdit, že moskevská politika nikam nevede. Dobrým příkladem je případ Peru, kde se rozpadl ústřední výbor strany na čínskou a moskevskou polovinu. V Kolumbii se od moskevsky přesvědčené strany odtrhla mládež, která byla nespokojena s opatrnou linií. V Brazílii byla již dříve založena konkurenční strana, která se přeskolila na čínské učení. V Chile, po volební porážce v proudě je zoufalý pokus udržet jednotu krajní levice, která je již po delší čas předmětem útoku čínských zaměřených a trockistických frakcí.

Také osobní osudy komunistických vůdců jsou příznacné pro rozkladný proces, který pokračuje. Připomeňme jen, že v Mexiku vyloučili z vedení krajní levice organizace zemědělců soudruha, jenž byl oficiálním kandidátem komunistické strany v presidentských volbách.

A konečně, s nádechem humoru lze uvést návrh Fidele Castra Spojeným státům minulého roku. Právil, že je ochoten zastavit podporu revolučních jednotek v zemích Latinské Ameriky, jestliže s ním Spojené státy obnoví obchodní styky.

Lze chápat, že všechny tyto události vzbuzují v kruzích latinskoamerických komunistů hlubokou nervozitu, a že ta se pak může projevit v úspěšné revolučnosti a terorismu, o kterém hovořil nálež Meziamerické bezpečnostní komise. Lze však také pochybovat o tom, že taková politika někdy povede.

Prosincové číslo revue "Citizen", vydávané řed. ministerstvem občanství a přistěhovalecvi přineslo článek nadepsaný "Impact of Newcomers on Canadian Sports". Zmiňuje se o mnohém imigrantovi, avšak z našich je zmínka jen o sourozencích Jelínkových - krasobruslení - a Max Marinkovi - stolní tenis - . O Sokolu se přímo nemluví, jen je v článku tato věta: "Tělocvikaři z Německa, Švédska, Československa a z Finska mají významný podíl na značném rozvoji sportu v Kanadě".

TRI NOCI

Dr. John Lexa, 47 - 16 Austel Place, Long Island City, N. Y., 11101, USA, přijímá objednávky doložené US 2.50 dol. (pro členy SVU), nebo US 3.00 dol. (pro nečleny) na nejnovější českou knihu E. Hostovského "Tři noci". Má 208 stran a vyšla nákladem SVU. Knihu vzorně graficky upravil prof. Ladislav Sutnar a vytiskla firma Orbis Printing Co. v New Yorku. Podle úsudku mnohých kritiků je nová kniha skvělým dílem po všech stránkách. Neměla by chybět v žádné krajan-ské knihovně.

PAPÍR Z PŠENICE

Kanada a USA si neví rady s nadbytkem pšenice. A tak inženýři dali hlavy dohromady a vymysleli proces, kterým se dá z pšenice vyrábět papír! Dosud se papír vyrábí ze dřeva, kterého však stále ubývá. A tak inženýři zkoušejí pšenici. Papír ze pšenice už vyrobili, ale zjistili, že není dost pevný. Nyní hledají chemické a technické cesty, jak pšeničný papír ztuhlí. Zdá se, že brzy budou technici tak daleko, že budou s to vyrobit z pšenice jakýkoli druh papíru, i nejlepší ruční papíry, jaké byly dosud více méně monopolem Japonska.

AKADEMICKÝ MALÍŘ KOLOMAN SOKOL

E. K.

Skutečně významní výtvarníci nepotřebují zdurazňování. Jejich velikost je dána hodnotou díla, jejich tvůrčí neobvyklostí a ovšem i neobvyklostí jejich povahy a vztahů k člověku. Proto ti největší jsou obvykle skromní a plášti.

Připadá nám, jakoby jejich duševní tvořivost a myšlenková koncentrace byla vnější všedností, mělkou zvědavostí druhých i starostí o všední hmotné věci nějak zraňována.

Jedním z takových je i náš-československý - akademický malíř, mistr ryteckví a grafiky, Koloman Sokol.

Je jen několik těch, kteří patří do úzkého kruhu jeho nejbližších přátel-obdivovatelů jeho umění, někteří - kteří ví, že Sokol žije v exilu s námi. V prostředí skromnosti, ale duševně bohatě, námětově a citově svobodně, neovládaný a skutečně svůj.

Umělec svobodného světa, zejména Američan a Kanadčan, by o něm měli vědět mnohem víc. Především by měli čerpat z jeho osobních výtvarných námětů a neobvyklé technické schopnosti. Z jeho jedinečného umění vyjadřit rytinu, kresbu, akvarelem, olejem nebo temperou, světlem nebo stínem myšlenku a pocit, bolest nebo radost.

Sokol je člověk citlivý, povahově ryzí, otevřený a ani jeho výrazná skromnost nezasáhne, je právě tyto vlastnosti bývají podnětem volby námětů, způsobu a prostředků vyjádření jeho umělecké vize, výběru linie a zbarvení nebo kontrastu a konečně i snahy docílit žádaného reflexu na duši druhého. Porozumět Sokolovi znamená splynout s jeho osobitým prožíváním, uměleckým citem, vněmem a jeho skutečnou pohotou. Není to snadné, ale pro porozumění podstatné.

Sokol je nevšední československý výtvarník. Pochází z Lipt. Sv. Mikuláše, stálý sedesant. Jeho vrozené nadání a umělecká sensibilita dostala svoji první rozvojovou vzpruhu v grafické škole známého košíckého rytece E. Kroha, označovaného za otce generace umělců zdůrazňujících svůj umělecký styl motivy sociálními. Poznává se i s dalšími maďarskými umělci, ze světových grafiků byli to dále van Gogh, G. Grosz a řada grafiků německých. Studoval pečlivě Gauguina, Goya a Dammiera. Ve svých triadvaceti letech byl konečně přijat na Akademii umění v Praze. Jeho učitelé byli J. Obrovský, profesoři M. Svabinský a T. F. Šimon. Pokračovatelem dvou posledních je sám K. Sokol.

V tradici našich výtvarníků odešel i Sokol do světa. V typické francouzské Bretani si vybírá nové náměty z kraje, ale především postavy lidí, k nimž obrací, od počátku, celé své umění a srdce. Léta pobytu v Paříži zaměťují ho stejně jako všechny umělce přicházející do tohoto klasického prostředí umění. Zde srovnává své znalosti, zkouší nové způsoby vyjadřování a styl. Jeho práce jsou rozmanité a námětově vždy poutavě svérázné.

Podle nejpřísnějších kritiků Sokolovy tvorby, prokázal své umělecké vyznění a přívodnost nejvýrazněji za svého působení v Mexiku, kam byl pozván po delším pobytu v Praze-zakladatelem nové školy Svobodných Umění, "aby zde naučil mexické umělce malovat do dřeva". Ve třech letech svého působení na katedře grafiky vyučil své nadšené žáky natolik, že se přiblížili výkonu nejen svému učiteli, ale vyrovnali i umělcům jako M. Paredes, A. Avila, P. Castilar, F. Vazquez, R. Mallory, M. Walton a jiní.

V Mexiku jej zastihla druhá světová vojna. Poskytla mu sama v malbách i rytinách mnoho realistických námětů. Sokol opouští však Mexiko se svou ženou, která je rovněž výborná grafika, a vrací se do jejího rodiště, do Spojených Států, kde plní dobrovolně i svoji vojenskou povinnost.

Jeho uměleckou popularitu dokazují četné výstavy jeho děl. Někdy to byly ukázky celkové tvorby, jindy dřevoryty nebo jen grafiky. Nemluvíme-li o Československu bylo to ve Vídni, Lvově, v Paříži i v Londýně, někdy i v USA, v Kanadě i v Mexiku. Sokol však vystavoval také v Hondurasu, Guatemale, Nicaragu, a v El Salvadoru.

Po osvobození Československa vrací se Sokol (1947) do Prahy a pak do Bratislavy, kde působil jako profesor výtvarného umění a kde také vystavoval. Konec roku 1948 však poznává skutečnost politické situace a vrací se přes Paříž, opět do Spojených Států. Ještě po Sokolově odchodu z Československa bylo uspořádáno několik výstav jeho prací a nedávno byla vydána-bez souhlasu Sokola-monografie hodnotící jeho dílo.

Jeden z vynikajících jeho žáků-Vincent Hložník-napsal o něm do mexického časopisu Excelsior 1964: "Jeho lidská představa je hluboká a čistá. Byl prvním mezi námi, který neznal chytivost vyniknutí, cítil, že vášně poškozují vnitřní city i vzezření lidské bytosti. Sokolův esenční problém umění je člověk. Jeho umělecké cesty a snahy mají jen jediný cíl, zachytit a vyjádřit člověka. Sokol se nesměje neřestem nebo utrpení lidí ani ovlivňovatelnosti jeho osudu". Na jiném místě doplňuje: "Sokolovo umění se týká lidí, jejich citlivosti a probouzí jejich pocity i když způsobuje zavření a irituje zpátečníky, kteří se od něho odvrací. Morální síla a emoce pomohly Sokolovi vytvořit díla, jejichž etika a estetická cena nemá v našem umění rovnici".

Mexický umělecký kritik magazínu "Rancho" o něm pak řekl, že náleží do umělecké skupiny současné střední Evropy. Umělecký charakter této výtvarné školy je vyjadřován ve svojí síle než gracieznosti a podržuje ráz forem významnějších se suchou přesnou působivostí a výraznou opoziční intencí.

Ano, Sokol netvoří svá díla a nevolí své náměty nenávistí nýbrž vášnivou láskou. Ta jediné vede jeho ruku. Sokol není socialista, Sokol je humanista. A v tom mu zřejmě mnoho lidí dostatečně nerozumí.

Je ovšem přirozené, že v prostředí, ve kterém žije a které nevnímá nedostatkem, kde je poměrně všeho dost a kde je zdurazňován čas jen pro příjemné, tam si lidé neradi připomínají existenci smutku a nedostatek. A přece je to pro prohloubení mravní zodpovědnosti tak naléhavé. Tyto okolnosti přidržují patřně Sokola v určitém odstupu a vyčkávání. Nicméně Sokol zůstává výtvarníkem básníkem a umělcem - průkopníkem.

Libovost, není měřítkem umění a je jen další předností Sokolovy tvorby, že je věren citu a vyjadřuje svým kresbami i rytinami jen to, co jeho umělecké srdce a představa skutečně poutá, zraňuje nebo naplňuje radostí.

To, že někteří jeho velké díla nelibují, nebo, že mu dokonce nerozumí nebo nesprávně nevidí, dokazuje, o kolik je Sokol vývojově předstihl. V tom je také jeho velikost a osobitost.

PROMENY

čtvrtletník SVU, vycházející v druhém ročníku s větším počtem stránek a v nové obálce, kterou navrhl Ladislav Svatoš.

Od 10. února dávají v divadle Crest hru nazvanou "Oh Dad, Poor Dad, Mamma's Hung You In The Closet And I'm Feeling So Sad". Hra měla veliký úspěch nedávno v New Yorku.

Torontský výbor živý v spolupráci s provinčními úřady dokončuje druhý díl knížky nazvané "Food Habits of New Canadians". Studují se v něm změny ve výběru jídel v rodinách přistěhovalců během prvních dvou let pobytu v Kanadě.

KDYŽ TAK VZPOMÍNÁM

V posledním čísle Českého Slova vyšel zajímavý a poučný článek pod titulem "Ibn Músa" jednající o našem slavném vědci dr. Aloisu Musilovi, katolickém knězi, arabském šejku, universitním profesoru, členu nejvyšší mohamedánské rady, nositeli medaile americké společnosti atd.

Pozorují však, že pisatel článku se mylí, uvádí-li v životopisu dr. Musila: že v Olomouci byl tehdy arcibiskupem dr. Theo. Kohn, muž docela mimořádný. Již tím, že se narodil jako žid a dosáhl až na arcibiskupa a kardinála".

Arcibiskup Kohn se narodil jako katolík v Březnici u Zlína. Znal jsem jeho rodinu a vim, že jeho otec byl žid a za svobodnou přestoupil na katolickou víru. Matka arcibiskupa byla katoličkou. Kohnovi měli ještě dvě děti, která se pak provdala za Vavrušu do blízkého Kudlova.

Tak vzpomínám... V tu dobu město Zlín čítalo 2800 obyvatel na dráhu se chodilo do 10 km vzdálených Otrokovic, na rychlík až do Napajedla, telegramy se musejí podávat ve Fryštáku u Holešova, ba ani Batova továrna ve Zlíně tehdy ještě nebyla. V tu dobu měli v Březnici zřídlo se sirnatou vodou, která prý pomáhala, když to štípalo v kolenně nebo v zádech, též baňky tam dávali, když bylo třeba odčerpat zkaženou krev. Náš dědeček bydlel tehdy v Malenkověch a do Březnice jezdil do "koupelů" a bydlel vždy u Kohnů. Oblíbil si bystrého studenta a občas mu poskytl nějaké malé přilepšení, mnoho to asi nebylo, neb sám moc neměl. Bohoslovec Kohn chodil, jezdil-li k rodině, od dráhy pěšky domů přes Malenkovice občas se stavil u našeho dědečka je pozdravit. Později, když byl již vysvěcen, jel jednou přes Malenkovice kočarem někým na návštěvu, ještě s dvěma kněží a stávil se u dědečka a nic jim nevadilo, že byl jiné víry.

Dále vzpomínám, že Vavruša, synovec arcibiskupův, jehož sekretářem též jistou dobu byl, stal se pak později oblíbeným farářem ve Zlíně.

KUS HISTORIE ČECHŮ

A SLOVÁKŮ V AMERICE

Sepsání historie Čechů a Slováků v Americe se podjal profesor Josef Čada, historik a žák Josefa Pekaře z Karlovy univerzity. Dnes je profesorem Čada ředitelem Ústavu slovanských studií u koleje svatého Prokopa, vydržované českými benediktiny v Chicagu. Samozřejmě, že se doktor Čada ve svých historických článcích věnuje hlavně rozvoji katolicismu v Americe, ale dovidáme se z jeho záznamu mnoho zajímavého:

Tak na příklad po světové výstavě v roce 1893 v Chicagu, kde dirigoval své skladby Antonín Dvořák, nastal v pravém slova smyslu výbuch českého života ve městě, které mělo tehdy více českých obyvatel než královské hlavní město Praha. Po roce 1893 až do roku 1920, kdy byla zákonem radikálně omezena emigrace do Ameriky, bylo zvoleno jedenáct Čechů do městské rady Chicaga, které až tehdy čítalo na tři miliony obyvatel. Roku 1904 zvolili Češi v Chicagu svého prvního federálního poslance Antonína Michálka, ale ten dlouho nevydržel. Roku 1906 zvolili Češi federálního poslance Adolfa Sabatha z Blatné. Sabath zastával úřad až do své smrti, takže byl nejstarším poslancem jak včtem tak dědkou poslaneckého mandátu. A roku 1930 si zvolili Češi v Chicagu za primátora Antonína Čermáka, hornického učně z Kladna. Antonín Čermák, jehož zetěm je nynější guvernér státu Illinois, Otto Kerner, bohužel zahynul při atentátu na prezidenta Franklin Delano Roosevelta na Floridě. Několik vteřin před smrtí řekl prezidentu Rooseveltovi: "Jsem šťasten, že jsem to byl já..."

STÁLE SE HLEDÁJÍ DÁRCI KRYE

BILANCE MINULÉHO ROKU.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

(Poznámky předsedy politického výboru dr. Františka Schwarzenberga.)

První předsednická schůze v novém roce se zdá být vhodnou příležitostí k tomu, abychom stručně zvažili svoji činnost a uvědomili si svoje úspěchy i neúspěchy.

Všech svých cílů jsme zatím nedosáhli. Ale s dávkou odměřeného uspokojení si snad můžeme říci, že jsme zůstali věrni samy sobě, svým úkolům a svým zásadám. I v uplynulém roce jsme jednali na základě poznání, že:

1. Čs. národní rada americká je vrcholnou organizací americké větve československého lidu, nikoliv vrcholnou organizací politického exilu;

2. Čs. národní rada americká je organizací, jejímž společným jmenovatelem jest československý povod, nikoliv příslušnost k tě či oně politické straně, či politickému hnutí;

3. Čs. národní rada americká je organizací zásadně protikomunistickou;

4. Čs. národní rada americká je ochotna spolupracovat se všemi jednotlivci i skupinami, bojujícími proti komunismu a pro demokratické Československo.

Obrátíme dnes svou pozornost pouze k těmto čtyřem bodům.

ad 1. Prvím úkolem Čs. národní rady americké je starost o blaho americké větve čs. lidu a o dobro Spojených států. Tento úkol jest trvalý. Druhým úkolem jest péče o lid v Československu. Tento druhý úkol se stává naléhavým pouze v době, kdy je toho zapotřebí - jak tomu bylo za nacistické okupace a jak tomu je zase dnes, za komunistické nadvlády. Tento druhý úkol dnes zajisté vyžaduje mnohem větší úsilí, než onen úkol první, který však přesto zůstává úkolem prvním. Tak to má být. Leč mnozí z nás, politických exulantů, jsme při vši účte, láse a vděčnosti k Americe zůstali srdečně doma, v Československu. A tak by se při značném počtu exulantů, kteří se zapojili do práce Rady, mohlo našim vlivem snadno stát, že by se Rada chtěla ujmout úkolů, které ji nejsou vlastní, a přetvořila se ve vrcholnou organizaci politického exilu. V tom případě by se Rada zpronevěřila svému prvnímu úkolu, a tím by ztratila oporu široké krajanské veřejnosti. A bez opory krajanské veřejnosti by nemohla Rada sloužit ani americké větvi čs. lidu ani zájmům lidu v Československu. Tomuto nebezpečí jsme se vyhnutí. Naopak vidíme s radostí, že získáváme stále větší spolupráci krajanů a že náš hlas se stává stále mocnějším a slyšitelnějším.

ad 2. Čs. národní rada americká sdružuje americké občany čs. původu bez rozdílu politické příslušnosti. Ve volebním roce, jakým byl rok minulý, stává zvýšené ne-

bezpečí, že by se Rada mohla projevit jako nástroj té či oné politické strany. Tomuto pokušení jsme nepodlehli. Jasně jsme vyznačili svému členstvu i oběma politickým stranám, co od příští vlády očekáváme v zájmu osvobození porobených národů. Přenechali jsme však svému členstvu, aby si sami rozhodli, od které z obou politických stran mohou psíse očekávat splnění těchto požadavků. Kdybychom jednali jinak, ztratili bychom svůj charakter organizace celonárodní, odradili bychom tu či onu část svého členstva a zahodili bychom svoji užitečnost, protože bychom byli prospěšni pouze v době, kdy je u vlády jedna strana a byli bychom bezmocnými v době, kdy je u vlády strana druhá.

ad 3. Přes zmíněnou náladu, přijímající i. zv. gradualismus, zůstali jsme jednou z mála organizací, odmítající zásadně komunismus jako vhodnou formu pro uspořádání politických, hospodářských a sociálních poměrů v Československu. Nepodlehli jsme do stí obecnému nátlaku vyrovnat se s liberalisovaným (prý) komunismem. Trvali jsme a trváme na zásadě, že jediné svobodné volby pod mezinárodním dozorem mohou v Československu přivodit stav, který by odpovídal vůli lidu a byl by nám proto přijatelným. Neznáme žádnou náhražku za svobodné volby.

ad 4. Volby jsme zachovali ochotou ke spolupráci s jednotlivci a skupinami, hlásícími se k zásadě svobodného, demokratického a samostatného Československa a k boji proti komunismu, i když jsme se názorově rozcházel v otázkách méně důležitých. Tuto ochotu jsme projevovali, i když tyto jiné organizace byly někdy stíženy svými vlastními obtížemi - ať již ztrátou reprezentativního charakteru úbytkem členů, ať již nejasností některých formulací, ať již omyly politického úsudku jednotlivých činitelů. Neztratili jsme s očí skutečnost, že v zásadních otázkách stojíme v jediném sílu a nepodlehli jsme pokušení, zanechat boje proti komunismu a pustit se do boje proti vlastním lidem. Naše ruka zůstává vždy napřažena ku spolupráci.

Všech svých cílů jsme nedosáhli. Osvobození Československa nebylo dosud označeno za první cíl americké zahraniční politiky, jak tomu jest s osvobozením Východního Německa.

Naše základna, která se stále rozšiřuje mezi starousedlíky i mezi exulanty, však umožnila, že náš hlas doléhá stále výše i dále. že náš hlas je dnes slyšen jak ve vládě (State Department), tak mezi představiteli obou politických stran v obou sněmovnách, tak ve veřejnosti československé i americké.

Ač jsme ve všem neuspěli, přece si můžeme říci, že jsme na správné cestě, se které jsme se ani v uplynulém roce neuchýlili.

CZECHOSLOVAK TORONTO CREDIT UNION LIMITED

KAMPELIČKA

Ředitelství Kampeličky zve všechny své členy a příznivce na 12. výroční schůzi

jež se koná dne 14. února 1965 o 2.30 odpo. na 496 Gladstone Ave (Hala Sv. Václava.) Po schůzi občerstvení, bingo o hodnotné ceny a film - Jamaica.

Dr. J. V. Kyselka,
předseda

Ing. Otakar Havelka,
tajemník

K SOKOLSKÉ ZNAMCE

Vydání sokolské pamětní známky americkou poštovní správou je bezesporu velikým úspěchem našich Sokolů v USA a všech našich amerických krajanů. Do kampaně se zapojili i Čechoslováci v Kanadě. Zájem se projevuje i v tom, že mezi objednávkami o známky, pamětní archy, obálky prvního dne a pod. v ústředí AOS je mnoho objednávek z Kanady. Při odhalení nákrasu známky byl překvapen i sám hlavní poštmistr Jan Gronouski, jaký byl zájem o tuto událost a kolik hostů se sešlo. Jeho projev v plném znění i s fotografií nové známky byl letecky rozeslán všem novinám v USA.

Úřední činitelé při tom zdůraznili, že do kanceláře hlavního poštmistra chodí ročně doslova tisíce žádostí o vydání pamětních známek, že však jen mizivý zlomek všech žádostí je kladně vyřízen. Přes tuto skutečnost již na začátku kampaně o vydání sokolské známky bylo zřejmé, že k vydání známky dojde, protože i dnešní americký prezident věnuje velkou pozornost "fysické svěžesti" a ustanovil hlavním ředitelem příslušného programu amerického Sokola polského původu Stan Musial-a. Škoda, že my v Kanadě nemůžeme lepit tuto poštovní známku na dopisy a tak pomáhat při jejím rozšíření. Jaksi nás to mrzí. Co by nás v Kanadě však mělo mrzet je skutečnost, že jsme se nepokusili zapůsobit na kanadskou poštovní správu, aby 100. výročí založení Sokola ve světě oslavila podobným způsobem! Stálo by snad ještě za to začít s takovou akcí a poukázat při tom na fakt, že americká pošta známku vydává? Za pokus to stojí! Také v Kanadě se mluví nyní o "fysické svěžesti". Měli bychom však usilovat o známku lepší, o známku skutečně sokolskou t. j. známku symbolisující sokolské hnutí. Neboť veškerá radost nad americkou pamětní známku je jakási zklama výběrem návrhu, který by se snad hodil na oslavu 100. výročí olympijských her, ale rozhodně nikoliv na sokolskou známku.

Proč právě obraz sochy atleta vrhajícího disk?

Zakladatelé Sokola dr. Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner vypracovali si cvičební soustavu sami a úplně odlišně od všech jiných národů a nakonec jejich soustavě se přízpůsobovaly ostatní tělocvičné spolky v jiných zemích. Co dokázalo Tyršovo a Fuegnerovo Sokolstvo, to nedokázal žádný jiný spolek na světě dobrovolným vstupem do této organizace, podrobením se kázni a uvědoměným vlastenectvím.

Právě proto přisluhuje, aby na známce byl motiv sokolský. Přihlížela výběrová komise k tomu, aby návrh vyjadřoval naše sokolství? V Sokole se pěstovaly hlavně tělocvičné nárovy a cvičila se prostná, která byla největším vyvrhnutím a měla vždy největší úspěch na všech sletech. Atletika a míčové hry provozovaly se pouze jako vedlejší oddíly. Proč tedy mít na pamětní sokolské známce řeckého atleta vrhajícího disk, který se sokolstvím nemá nic společného? Či se snad stalo, že nedošly žádné návrhy s ryze sokolským námětem od našich Sokolů v Americe? Proč nebyl alespoň použit obraz člena Sokola, který jako jediný Američan získal olympijskou zlatou medaili v gymnastice?!

Známka měla mít česko-americký motiv, aby bylo zřejmé, že Sokol vznikl v Československu a byl krátce na to přenesen do Ameriky. I v Americe bylo dosti vynikajících členů a borců Sokola, kteří tuto organizaci proslavili a některý z nich mohl být zveřejněn na první jubilejní sokolské známce vydané v USA. Najde se hodné lidi - mezi Američany i jinde - kteří se budou domnívat, že Sokol vznikl v Řecku... Jiní se doví, že autorem sochy, která stojí ve Washingtonu, D. C., byl jakýsi italský sochař a že socha sama byla darem italského lidu americkému národu, --- a budou si myslet, že Sokol je organizací italskou.

Není zatím známo, jak na námět na známce reagovali naši So-

INŠPEKCE LIETADEL POMOCOU

RADIOIZOTOPOV

Eastern Air Lines - jedna z největších společností v vzdušné dopravě ve Spojených štátech, raz měsíčně dávala rozmontovat, přeskumat a potom znovu poskládat dákých 90 proudových leteckých motorů. Každý motor byl takto vyřazený z prevádzky celých pět dní. A rozobratie a poskladanie každého stroja stálo spoločnosť 500.- dolárov! Lenže v tejto spoločnosti sa tento proces teraz úplne zmenil: letecké proudové motory sa už nerozberajú, iba ak sa ukáže, že niektorá súčiastka je v nich poškodená. To je zásluha pokroku, zásluha rádiového žiarenia...

Podobne ako, keď pomocou röntgenu skúma poľamané kosti, či nie orgány, tak v našom prípade mechanici pomocou rádioizotopov skúmajú vnútro motora bez toho, aby ho pri tom rozoberali. Nie je to nová technika, už sa dávať pri skúmaní zvarovania a spojov na kovových konštrukciách - od mostov, až po nukleárne ponorky.

V našom prípade sa do dutiny rotora vsunie dlhá tyč na konci s kapsulou iridia číslo 192 v sile 100 curie: kapsulka pri tom nie je väčšia ako nechť na malíčku. Lenže lúče z nej sú také silné, že preniknú všetkými kovovými súčiastkami motora. Motor sa pri tom obali obyčajným röntgenovým filmom. Pohybom od jedného konca motora na druhý gama lúče vytvorí na filme obraz všetkých súčiastok, stovák šrubov, listov rotoru, slovom všetkého. A najdôležitejšie sú práve jemné listy, či lopaty rotoru, ktoré sa môžu najskôr uvoľniť, či priam naložiť. Ak by sa na poškodenie nedošlo, dôsledok by bol prípadne úplné zničenie nákladného motoru. A, ako to konštatoval zástupca spoločnosti, v krátkom čase, čo sa uživa nová technika, mechanici zistili už 14 prípadov uvoľňovania rotorových ramien. To všetko vďaka izotopom, ktoré celý proces inšpekcie na jednom motore skrátili z piatich dní na 5 hodín a náklady z 500 na 20 dolárov.

TUZEXOVÉ SLEČNY A PÁNOVÉ

Zcela zvláštním druhem zboží jsou ovšem tak zvané "tuzexky" neboli "tuzexbomby". Jak už jméno naznačuje, je to zjev, známý všem společnostem. Avšak Československo, které hrdě tvrdí, že už co chvíli zakopne o práh komunismu, nemůže jeho existenci nijak smířit s určením proroků. Proroci totiž prorokovali, že nová socialistická žena, která již nebude předmětem vykořisťování, nebude mít žádný důvod k provozování této tisícileté živnosti. Živnost se tedy provozuje stejně jako za starých dob Babylonu, ale režim jí dal nové jméno: příživnictví. Tento tuzex je jakýsi vnitřní export a je nabízen hlavně cizincům. Kromě tuzexbomb se na něm podílí i mnoho zaměstnanců čs. znárodněného pohostinství, jak to vysvitá například z nedávné reportáže pražského rozhlasu "Pozor na stíny". Reportáž byla uvedena songem, z něhož je jasné vidět nový, pokrokový charakter, který tato ctihodná instituce nabyla ve světě, jenž je "prost všech rasových i jiných předsudků".

"Všichni jsme stejní (bílý, černý, žlutý) a proto myslím, že je možná krutý (a určitě, že se to nehodí) vůči tě slečně z pátého poschodí (dívat se na ni spatra) říkat, že mravně chátrá, říkat, že by se měla zamyslet, co to dělá (když svůj sex) vymění sem tam za Tuzex"!

kolové v Evropě, ale bezpečně víme, že členové sokolské jednoty v Sydney v Australii jsou vítězným návrhem velice zklamání, jak dokazuje článek "Sokolská známka a její vítězný návrh" z pera br. F. Čtvrtečky v listopadovém čísle (1964) jejich "Věstníku".

JK.

ZPRÁVODAJSTVÍ

SVAZU ČESKOSLOVENSKÝCH SPORTOVČŮ V ZAHRANIČÍ

Tiskový referent Svazu se sešel v Torontě s předsedou výboru pro IV. sjezd čs. sportovců v zahraničí br. Jiří Meisnerem a tajemníkem br. V. Liskou, projednali propagaci sjezdu.

Svaz čs. Sportovců odbočka Toronto připravuje pečlivě IV. sjezd. Právě vyšla vkusná pohlednice, kterou navrhl Dr. Zdeněk Vykoukal. Cena je pouze 10 centů. Soutěžníci Marie a Otta Jelínkovi se zúčastnili 19. prosince v Lake Placid mistrovství světa profesionálů v krasobruslení a vyhráli to! Snad jste je viděli také na televizi?

V sobotu, 26. prosince se konal v Clevelandu národnostní hokejový večer v místní Aréně, který se plně vydařil.

Populární "Večer v Praze" se bude konat v sobotu 30. ledna - je předem vyprodán již 2 měsíce, zásluhou br. Karla Fišera.

Odbočka Sportovců Chicago hlásí: konala se Mikulášská. Naše hokejové mužstvo si doře vede ve West Suburban League v Oak Parku. Připravujeme taneční večer sportovců.

Pepík Maleček, čestný předseda Svazu, se sešel v Torontu s předsedou IV. Sjezdu br. Jiřím Meisnerem a tiskovým referentem.

Masaryktown, místo IV. Sjezdu Čs. Sportovců je jedinečné rekreační středisko s plaveckým basenem, závodní dráhou, fotbalovým a volejbalovým hřištěm. Je vhodným místem pro náš sjezd, který bude uspořádán 4. 5. a 6. září. Zmodernizovaný restaurant s dobrou českou kuchyní uspokojí i nejnáročnějšího laubníka.

Děkuji bratřím: Štrobachovi, Meisnerovi a Liskovi za milé přivítání a pohostění v Torontu. Tiskový ref. Svazu Zd. Pražák.

E. BOSÁKOVÁ - PROFESIONÁLKOU

Podle zprávy "Československého Sportu" z konce prosince m. r. dostala známá čs. sportovkyně Eva Bosáková oficiální povolení pražské vlády stát se profesionálkou. Prvním profesionálem v zemích za Železnou oponou se stal vloni maďarský rohovník Laszlo Papp. Bosáková má první vystoupit na sportovním večeru s basketbalovými mistry "Harlem Globetrotters".

Československé Národní Sdružení v Kanadě - Odbočka v Hamiltoně Vás srdečně zve na svůj tradiční

MAŠKARNÍ PLES

R A Z:

FANTASIE - UTOPIE

Který se koná v sobotu 6ého února, 1965, v 8 hodin večer v Knights of Columbus Hall, 222 Queenston Rd.

V HAMILTONĚ

Nejlepší Masky budou odměněny krásnou cenou.

Přijďte všichni, a nebudete toho litovat. Vstupné: Masky \$2,00 Bez masky \$2,50 O občerstvení všeho druhu náležitě postaráno

BUMBLY ZPÍVÁ DVOŘÁKA

Dne 21. ledna se konal v Eaton Auditorium koncert v sérii pořádané Women's Musical Club, světoznámé, vynikající Mezzo-Sopránistky GRACE BUMBLY za doprovodu B. Glass. Velmi nás posílilo, že tato velmi sympatická zpěvačka zahrnula do svého programu též "Cikánské písně" od Dvořáka, které velmi hezky a procítěně přednesla. G. Bumbly neměla štěstí obdržet vedoucí úlohy na operách v severní Americe a odjela proto do Paříže, kde v r. 1960 s velkým úspěchem vystoupila v Pařížské opeře a je nyní velmi požadovanou zpěvačkou v operních a koncertních síních Evropy a Japonska.

V roce 1961 byla Grace Bumbly pozvána jako první černoška zpívat na festival Bayreuthu, úlohu Venuše v opeře Tannhäuser, což vyvolalo velký rozruch v celém hudebním světě.

fs.

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své drahé z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00

" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.
Toronto 2B
Tel. EM. 3 - 4366

VÝNOŠNÉ ULOŽENÍ
PENĚŽNÍCH ÚSPOR
DOMY obytné a obchodní
TOVARNÍ OBJEKTY pronajaté

S. REDINA Real Estate

723 DOVERCOURT RD., TORONTO 4.
LE 6-7898

VEŠKERÉ OPRAVY
chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám
PAVEL ČERNÝ
ROZPOČTY ZDARMA
Volejte po 5 hod. večer
537-5592

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W. - Toronto 2B, Ont. EW 2 - 3226

LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT
NA 21 DNÍ \$ 479.30

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue

Toronto 4

Tel. 537 - 2631

AUTO - POŽÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět
provádí veškerý Plumbing
Heating, opravy a nové
práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY

Volejte LE 3-8396

Jarní "special"
od 291.- dolarů
(Loď tam a zpět)

AIR & OCEAN TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tel.: EMpire 8-5536 - 927-1196

NOVĚ OTEVŘEN

KRAJANSKÝ OBCHOD

AUGUSTA MEAT AND FOOD MARKET

444 QUEEN STREET W.
TORONTO

TELEFON : 364-7565

Výsek všeho druhu masa první jakosti. Starokrajová výroba pražských uzenin. Moravské uzené. Slovenské a moravské klobásky. Výborné domácí jaterničky. Naše specialita: pražské párky a taliánky.

ZBOŽÍ DOVEZEME VÁM
DO DOMU ZDARMA
Joe Vlasák, jun. vedoucí.

PŘÁTELÉ VZPOMÍNÁJÍ

Dne 1. února t. r. tomu bylo již 10 let, co v Montrealu zemřel býv. čs. konsul v Miláně, br. Karel Trpák. Pocházel z Jindřichova Hradce a na diplomatickou dráhu se dal po studiích na Orientální Akademii v Paříži. Působil také v Athénách, Bernu, Ženevě a v Berlíně. Jeho přátelé roztroušeni po celém světě na něho vzpomínají s vděčností.